

Pedagógusképzés és továbbképzés

A korszerűsítés lázában élünk. Minden területen keressük azokat az alapvető tennivalókat, amelyek megoldása meggyorsíthatja hazánk, szocialista társadalmunk, a szocialista világszisztem fejlődését. Így van ez a pedagógusképzés és a továbbképzés terén is. Korunkban a tudományok és a technika egyre gyorsabb fejlődése tapasztalható. E „gyorsuló fejlődés” konzekvenciáit a pedagógusképzésre is le kell vonnunk. A pedagógusképzés szervezeti, tartalmi, módszerbeli korszerűsítése felszabadulásunk óta tart. Napjainkban újabb jelentős állomásához, a további tartalmi és a módszerbeli korszerűsítés szakaszába érkezett el.

Ha a korszerűsítés lényegét a magunk területén jól ragadjuk meg, akkor *az általános iskola érdekeinek hatékonyabb szolgálata lesz az eredmény.*

A pedagógusképzés korszerűsítésével kapcsolatosan nemrégiben azt is megfogalmaztuk, hogy a pedagógusképzést és továbbképzést „közelebb kell hozni egymáshoz”. Ezzel az igénnyel az általános iskolai és az óvodai pedagógusképzés, de a magyar művelődésügy minden munkása egyetért. A pedagógusképzés és továbbképzés egymáshoz közelítésének folyamata napjainkban a világ nagy részében megindult. Tehát nem csak magyarországi vagy a szocialista országokon belüli jelenségről van szó. Egyes országok a probléma megoldásában előbb járnak mint mi. Hazánkban is egyre jobban megteremtődnek a pedagógusképzés és továbbképzés szorosabb kapcsolatának feltételei. 1968. októberében egy minisztériumi utasítás jelent meg a pedagógusképző intézmények szerepéről és feladatairól a pedagógusok továbbképzésében. Ez az utasítás kimondja...

„Kívánatos, hogy az intézményeknek a továbbképzésben eddig betöltött szerepe az általános iskolai oktató-nevelőmunka hatékonyságának fokozása érdekében rendszeressé váljék.”

Az utasítás alapján, *a pedagógusképző intézmények a továbbképzésben kizárólag tartalmi jellegű feladatot vállalhatnak.* Az utasítás felhívja a pedagógusképző intézmények vezetőinek figyelmét a továbbképzésben már bevált formákra, a tájékoztató jellegű előadásokra, konzultációkra, kísérleteket bemutató foglalkozásokra, bemutató tanításokra, kölcsönös tapasztalatcsere-látogatásokra, tanfolyamok rendezésére, mind- ezen formák komplex alkalmazására.

Remélhetőleg, minden érdekelt oktatóban, gyakorló iskolai nevelőben tudatosodik, hogy a pedagógusképző intézmények a továbbképzésben vállalt feladataik teljesítésével *évről-évre igazi „vizsgát” tesznek*. A széles pedagógus közvélemény előtt bizonyíthatják, hogy jó kezekben van a jövő pedagógus nemzedékének nevelése. A továbbképzések alkalmain hamarosan kiderül, hogy a pedagógusképző intézmények a tudományokat, korszerű ismereteket magas színvonalúan, *a mindennapi pedagógiai gyakorlatban alkalmazhatóan* képesek-e közvetíteni azoknak is, akik már az „igazi” oktatási-nevelési folyamatban fejlesztik, alakítják a szocialista személyiséget, a ma és a jövő emberét. E nagyon jelentős feladat betöltéséhez arra van szükség, hogy a továbbképzés tartalmát adó szakemberek képessé váljanak tudományuk differenciált, a gyakorlat igényeinek mindenben megfelelő nyújtására. Ezt nem könnyű megvalósítani! Mire gondolok itt? Nem csak a továbbképzési formák komplex alkalmazására van szükség, hanem a formákkal egységben, *a továbbképzés tartalmában ugyancsak komplexen kell nyújtani* pl. a filozófiai, etikai, esztétikai, a modern pedagógiai, pszichológiai, biológiai, logikai, szociológiai ismereteket. E tudományoknak, a pedagógiai gyakorlat hatékonyságának növeléséhez szükséges ismeretanyagát, a továbbképzésben résztvevő előadóknak, a foglalkozásokat vezetőknak — az elégséges mélységű differenciálás mellett — *integrálniok kell*. A pedagógusok továbbképzése ezt az integrálást nem nélkülözheti! Ez már ma is igény, de a jövőben egyre inkább az lesz.

Ha a pedagógusképző intézmények oktatói, a gyakorló iskolák nevelői, a továbbképzésben résztvevők igényeinek kielégítése céljából, elmélyültebben figyelemmel kísérik és egybevetik saját tudományterületük egyes ágait, és ezeket más „rokon” tudomány-területek ágaival, az jelentősen megnöveli majd a pedagógusképzés hatékonyságát is. Ma a pedagógusképzésben, de a továbbképzésben is legnagyobb problémáink egyike *az ismeretek gyakorlati alkalmazási készségeinek kialakítása*. A pedagógusképzésnek és továbbképzésnek e nagyon gyenge pontja bizonyára erősödik majd a továbbképzési feladatok jó megoldásával.

Végül is, az ismeretek gyakorlati alkalmazása lesz — egyéb hatás mellett — a pedagógusképzés és továbbképzés szorosabb kapcsolatának leglényegesebb eredménye. Ez nem csak a már működő pedagógusok számára lesz hasznos. Már az eddigi tapasztalatok is mást mutatnak! Sokat „nyerhetnek” e kapcsolat rendszeressé válásán, a kölcsönhatás érvényesülésén a pedagógusképző intézmények oktatói, a gyakorló iskolák nevelői és rajtuk keresztül, hallgatói is.

Dr. Füle Sándor